

SULF:s kongress 2024

Art: Utskottsutlåtande för utskott A - Starkare akademisk frihet och demokrati

Tid: 21 november 2024

Plats: Hotell Courtyard by Marriott Kungsholmen, Stockholm

Utskottsordförande: Tjarls Metzmaa, extern ordförande (Styrelsepost)

Utskottssekreterare: Anna Lundgren

Utskottsledamöter: Ivar Armini, Göteborgs universitet
Orkun Abuzer Aydin, Uppsala universitet
Sanela Bajramovic, Örebro universitet
Stephan Baraldi, Stockholms universitet
Elisabeth Eriksson, Linköpings universitet
Björn Fundberg, Mälardalens universitet
Fredric Gunve, Göteborgs universitet
Elena Kyrklund, Stockholms universitet
Liz Lyngbäck, Stockholms universitet
Dominic Mealy, Lunds universitet
Sefija Larsson Melkic, Högskolan Dalarna
Fubu Ngubu, Linnéuniversitetet
Darcy Parks, Linköpings universitet
Maja Pelling, Göteborgs universitet
Thomas Öhlund, Stockholms universitet

Förbundsstyrelsens företrädare: Haro De Grauw, Kristina Hildebrand, Ummis Jonsson

Övriga närvarande: Karin Åmossa

Styrelsens proposition *Verksamhetsinriktning för åren 2025–2025*, avsnittet *Starkare akademisk frihet och demokrati*

Motion 1 Hur (o)fria är egentligen svenska universitet och högskolor?

Motion 2 Utveckla kollegialitet

Motion 3 Breaking language barriers in higher education and research

Motion 4 Clarifying and protecting political involvement of academics

Motion 5 Former för styrning och ledning inom högre utbildning

Motion 6 SULF i en turbulent internationell utveckling

Motion 7 SULF bör stärka sitt internationella solidaritetsarbete genom att ge stöd till akademiker i Palestina

Motion 8 Challenging the for-profit practices of Akademiska Hus

§ 1 Mötets öppnande

§ 2 Upprättande av röstlängd

§ 3 Styrelsens proposition Verksamhetsinriktning för åren 2025–2025, avsnittet *Starkare akademisk frihet och demokrati*

I plenum behandlas propositionen Verksamhetsinriktning 2025–2027 i särskild ordning. Utskottets synpunkter på avsnittet *Starkare akademisk frihet och demokrati* behandlas i redaktionskommittén för verksamhetsinriktningen vilken utgörs av representanter för utskott A, B, C och D.

§ 4 Motion 1 Hur (o)fria är egentligen svenska universitet och högskolor?

Motionen hemställer:

1. att uppdra FS att konkretisera innebörden av akademisk frihet i kommande verksamhetsinriktning genom kartläggning av vilka yttre och inre hot mot akademisk frihet som SULF anser föreligger.
2. att uppdra FS att verka för att grundforskningen stärks som förutsättning för akademisk frihet.
3. att uppdra FS att verka för att värna lärosätenas autonomi och kritiska uppdrag i både utbildning och forskning

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** bifalla motionens samtliga att-satser.

§ 5 Motion 2 Utveckla kollegialitet

Motionen hemställer:

1. att kongressen beslutar att SULF genomför en seminarierie med syfte att inspirera till nya sätt att tillämpa kollegiala principer inom styrning av universitet och högskolor.
2. att kongressen beslutar att SULF initierar diskussioner med universitetsledningarna, Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och andra relevanta parter för att utveckla den kollegiala styrningen.

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** avslå motionens första att-sats och i dess ställe besluta **att** kongressen beslutar att SULF under kongressperioden genomför aktiviteter i syfte att inspirera till olika sätt att tillämpa kollegiala principer inom styrning av universitet och högskolor
- **att** kongressen beslutar att SULF initierar diskussioner med universitetsledningarna, Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och andra relevanta parter för att utveckla den kollegiala styrningen.

§ 6 Motion 3 Breaking language barriers in higher education and research

Motionen hemställer:

1. att SULF ska uppmuntra lärosätena att göra kollegiala evenemang och beslutande organ tillgängliga för såväl engelsktalande som svensktalande anställda
2. att SULF ska driva på för verkliga möjligheter att lära sig svenska inom ramen för anställningen, vilket innebär: kurser som är anpassade till universitetsanställdas förutsättningar, och som kan genomföras under arbetstid som i den anställdes tjänstgöringsplan är avsatt för ändamålet.

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** SULF ska uppmuntra lärosätena att göra kollegiala evenemang och handlingar i beslutande organ tillgängliga för såväl engelsktalande som svensktalande anställda.
- **att** avslå andra att-satsen
- **att** SULF verkar för utökade möjligheter att lära sig svenska inom ramen för anställningen

§ 7 Motion 4 Clarifying and protecting political involvement of academics

Motionen hemställer:

1. Att SULF ska sammanställa och övervaka befintliga riktlinjer, regler och föreskrifter vid svenska universitet som rör personalens och studenternas möjligheter till protest och politiskt engagemang.
2. Att SULF ska formulera rekommendationer för att stödja personal, chefer och administratörer samt för att skydda personalen från diskriminering.

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** SULF ska sammanställa och övervaka befintliga riktlinjer, regler och föreskrifter vid svenska universitet som rör personalens och studenternas möjligheter till protest och politiskt engagemang.
- **att** avslå motionens andra att-sats
- **att** SULF verkar för att öka våra medlemmars kunskap kring den yttrandefriheten man åtnjuter som anställd inom högre utbildning, och inom vilka ramar den kan utövas.

§ 8 Motion 5 Former för styrning och ledning inom högre utbildning

Motionen hemställer:

1. Att SULF tar initiativ till att undersöka hur styrning och ledning av universitet och högskolor har förändrats sedan betänkandet "Utvecklad ledning av universitet och högskolor" överlämnades år 2015 fram tills nutid, i samarbete med Saco-S.
2. Att SULF verkar för att öka den tillitsbaserade styrningen och ledningen inom högskolor och universitet, samt undersöker hur arbetet med nämnda frågor genomförs i aktuella verksamheter.
3. Att SULF verkar för ett ökat inflytande och ökat handlingsutrymme för medlemmar på universitet och högskolor.

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** SULF tar initiativ till att undersöka hur styrning och ledning av universitet och högskolor har förändrats sedan betänkandet "Utvecklad ledning av universitet och högskolor" överlämnades år 2015 fram tills nutid, i samarbete med Saco-S.
- **att** SULF verkar för att öka den tillitsbaserade styrningen och ledningen inom högskolor och universitet, samt undersöker hur arbetet med nämnda frågor genomförs i aktuella verksamheter.
- **att** anse motionens tredje att-sats besvarad med hänvisning till förbundsstyrelsens yttrande

§ 9 Motion 6 SULF i en turbulent internationell utveckling

Motionen hemställer:

1. att kongressen beslutar att SULF genomför en utredning om hur universiteten ska förhålla sig till framtida samarbete med diktaturer

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** avslå motionen.

§ 10 Motion 7 SULF bör stärka sitt internationella solidaritetsarbete genom att ge stöd till akademiker i Palestina

Motionen hemställer:

1. Att SULF aktivt tar ställning för att skydda den akademiska friheten och rätten till liv i Palestina och i Gaza och verkar för en omedelbar vapenvila, exempelvis via akademisk bojkott av universitet kopplade till den Israeliska staten.
2. Att SULF genom seminarier och fackliga utbildningar bidrar till en ökad kunskap inom förbundet om internationellt akademiskt solidaritetsarbete.
3. gAtt SULF genom insamlingar, solidaritetsresor, samarbeten, och direkta egna medel bidrar till återuppbyggnaden av den Palestinska akademien efter IDF:s tillbakadragande från Gaza.

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** avslå motionens första att-sats
- **att** anse motionens andra att-sats besvarad med hänvisning till förbundsstyrelsens yttrande.
- **att** avslå motionens tredje att-sats
- **att** SULF gör ett offentligt uttalande där man uttrycker stöd för akademiker och studenter som drabbats och fördrivits av kriget i Gaza, och understryker rätten till akademisk forskning, intellektuell debatt, vetenskaplig utredning och rätten till yttrandefrihet för alla akademiker i relation till konflikten, oavsett deras ståndpunkt.
- **att** SULF ska formulera en policy för förbundets internationella solidaritetsarbete, så att den kan presenteras på SULF:s förbundsråd 2025.
- **att** SULF samarbetar med svenska universitet och regeringen för att ge stöd till universitetslärare, forskare och doktorander som flyr konflikter.
- **att** SULF gör ett offentligt uttalande till stöd för en vapenvila.

§ 11 Motion 8 Challenging the for-profit practices of Akademiska Hus

Motionen hemställer:

1. Att SULF förespråkar mot Akademiska Hus vinstorientering (eller affärsmässiga verksamhet).
2. Att SULF verkar för att det skapas rättvisa och rimliga prisstrukturer för universitetens lokaler. Detta inkluderar att samarbeta med beslutsfattare, akademiska ledare och intressenter för att utveckla regler som förhindrar exploaterande prissättning och säkerställer att kostnaderna återspeglar det faktiska värdet och användningen av anläggningarna.

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** avslå motionens första och andra att-sats
- **att** SULF under kongressperioden ska undersöka, alternativt verka för att annan lämplig aktör undersöker, hur kostnader för lärosätenas lokaler kan göras mer förutsebara och stabila över tid.

§ 12 Motion 24 SULF ska verka för forskarens fria val av publicering

Motionen hemställer:

1. Att SULF generellt ska verka för forskarens fria val av publicering i enlighet med Högskolelagen dvs utan externa begränsningar.
2. Att SULF ska verka för att öppen publicering innebär forskarens fria val av öppen publiceringsmetod.

Utskottet hemställer att kongressen beslutar

- **att** bifalla motionens första och andra att-sats.

§ 13 Beslut om talespersoner i plenum

Utskottet beslutar att fastställa lista över föredragande i plenum enligt följande:

Punkt	Föredragande ombud
Motion 1 Hur (o)fria är egentligen svenska universitet och högskolor?	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson
Motion 2 Utveckla kollegialitet	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson
Motion 3 Breaking language barriers in higher education and research	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson
Motion 4 Clarifying and protecting political involvement of academics	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson
Motion 5 Former för styrning och ledning inom högre utbildning	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson
Motion 6 SULF i en turbulent internationell utveckling	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson

Motion 7	SULF bör stärka sitt internationella solidaritetsarbete genom att ge stöd till akademiker i Palestina	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson
Motion 8	Challenging the for-profit practices of Akademiska Hus	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson
Motion 24	SULF ska verka för forskarens fria val av publicering	Fredrik Gunve Elisabeth Eriksson

§ 14 Mötet avslutas

Vid protokollet
Anna Lundgren